

УДК 657

О. М. Дзюбенко,
здобувач кафедри обліку і аудиту,
Житомирський державний технологічний університет

ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

O. Dzyubenko,
Candidate of the Department of Accounting and Audit, Zhytomyr State Technological University

ESTIMATION OF FINANCIAL SUSTAINABILITY OF FORESTRY ENTERPRISES OF THE ZHYTOMYR REGION

У статті проведено повну оцінку методики економічного аналізу фінансового потенціалу та визначення його критичних точок на лісогосподарських підприємств, а також апробація діючих аналітичних процедур. Проведено аналітичну оцінку та наведено висновки за такими показниками: коефіцієнт забезпечення оборотних активів, оцінка власними коштами власних обігових коштів лісогосподарських підприємств, маневреності робочого капіталу, маневреності власних обігових коштів, коефіцієнту забезпечення власними обіговими коштами запасів, коефіцієнту покриття запасів, коефіцієнту фінансової незалежності (автономії). Слід зазначити, що всім досліджуваним підприємствам притаманні певні проблеми із забезпеченням платоспроможності в часі та дотриманням оптимальної структури джерел фінансування.

In the article a full assessment of the methodology of economic analysis of financial potential and the definition of its critical points in forest enterprises, as well as testing existing analytical procedures. An analytical estimation was carried out and conclusions were drawn on the following indicators: the ratio of maintenance of current assets, the estimation of own funds of own working capital of forest enterprises, the maneuverability of working capital, the maneuverability of own working capital, the ratio of provision of own working capital of stocks, the coefficient of inventory coverage, the coefficient of financial independence (autonomy). It should be noted that all investigated enterprises have certain problems inherent in providing solvency in time and observing the optimal structure of sources of financing.

Ключові слова: економічний аналіз, фінансова стійкість, оцінка, фінансовий потенціал, лісогосподарські підприємства.

Key words: economic analysis, financial stability, estimation, financial potential, forest enterprises.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Економічний аналіз є інформаційною системою, яка дає можливість оцінити фінансовий потенціал лісогосподарського підприємства в цілому та його окремі складові зокрема. Так, аналітичний інструментарій передбачає сукупність відносних показників, які характеризують фінансову стійкість, ділову активність, ліквідність та рентабельність лісогосподарського підприємства. Особливо важливим у ринкових умовах господарювання та потребою залучення додаткового фінансування з корпоративного сектору є оцінка фінансової стійкості лісогосподарських підприємств. Адже саме зазначенні підприємства займають вагоме значення в забезпеченні сталого розвитку економіки країни, а в інформації про їх фінансовий стан зацікавлені стейкхолдери різних рівнів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Питання фінансової стійкості підприємств розглядали вітчизняні вчені Селезньова Н.Н., Іонова А.Ф. [13], Макарець В.І., Андреева Л.В. [8], Філімоненко О.С. [14], Цал-Цалко Ю.С. [15], Савіцька Г.В. [12]; Абрютіна М.С., Грачова А.В. [3], Бочаров В.В. [6], В.Г. Артеменко, М.В. Беллендир [4], М.І. Баканов, А.Д. Шеремет [5], Г. Шинасі [2], Ф. Мішкін [1], Шеремет А.Д., Сайфулін Р.С. [16], М.О. Кизим, В.А. Забродський, В.А. Зінченко, Ю.С. Копчак [10], Ю.Б. Рубін, В.І. Солдаткін [11], Н.А. Мамонтова [9], Л.М. Докієнко [7]. В цих працях розроблено методики аналітичної оцінки фінансової стійкості підприємств різних галузей національної економіки.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Фінансова стійкість містить у собі сукупність аналітичних показників до яких відносимо:

Таблиця 1. Аналітична оцінка власних обігових коштів лісгосподарських підприємств

Підприємство	Значення показника, за роками				Абсолютне відхилення			Відносне відхилення, %		
	2013	2014	2015	2016	14/13	15/14	16/15	14/13	15/14	16/15
ДП «МалинськеЛГ»	-2208	-3179	-3064	-3060	-971	115	4	43.98	-3.62	-0.13
ДП «НародицькеСЛГ»	-2053	-31	47	1119	2022	78	1072	-98.49	-251.61	2280.85
ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ»	7283	12104	19487	18289	4821	7383	-1198	66.2	61	-6.15
ДП «Городицьке ЛГ»	-2741	-2994	-2714	-3690	-253	280	-976	9.23	-9.35	35.96
ДП «Коростишівське ЛГ»	-3915	-2362	-2787	-2055	1553	-425	732	-39.67	17.99	-26.26

Таблиця 2. Аналітична оцінка коефіцієнту забезпечення оборотних активів власними коштами

Підприємство	Значення показника, за роками				Абсолютне відхилення			Відносне відхилення, %		
	2013	2014	2015	2016	14/13	15/14	16/15	14/13	15/14	16/15
ДП «МалинськеЛГ»	-0.32	-0.41	-0.67	-0.37	-0.09	-0.26	0.3	27.94	61.99	-44.28
ДП «НародицькеСЛГ»	-0.47	-0.01	dil na 0	0.14	0.46	0.01	0.13	-98.87	-100	1942.46
ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ»	0.54	0.61	0.59	0.52	0.06	-0.02	-0.06	11.14	-3.24	-10.77
ДП «Городицьке ЛГ»	-0.87	-0.58	-0.6	-0.6	0.29	-0.02	-0	-33.14	3.08	0.15
ДП «Коростишівське ЛГ»	-0.87	-0.3	-0.27	-0.13	0.57	0.02	0.14	-65.78	-7.79	-52.14

Таблиця 3. Аналітична оцінка маневреності робочого капіталу

Підприємство	Значення показника, за роками				Абсолютне відхилення			Відносне відхилення, %		
	2013	2014	2015	2016	14/13	15/14	16/15	14/13	15/14	16/15
ДП «МалинськеЛГ»	-1.55	-1.34	-1.03	-2.12	0.21	0.31	-1.09	-13.68	-22.99	106.4
ДП «НародицькеСЛГ»	-0.23	-38.19	18.04	2.41	-37.96	56.24	-57.63	16167.92	-147.24	-95.98
ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ»	1.09	0.46	0.41	0.67	-0.63	-0.06	0.26	-57.52	-12.14	63.34
ДП «Городицьке ЛГ»	-0.37	-0.74	-0.86	-0.92	-0.37	-0.12	-0.06	100.6	16.12	6.54
ДП «Коростишівське ЛГ»	-0.72	-1.72	-2.38	-5.26	-1	-0.66	-2.87	139.6	38.64	120.52

Таблиця 4. Аналітична оцінка маневреності власних обігових коштів

Підприємство	Значення показника, за роками				Абсолютне відхилення			Відносне відхилення, %		
	2013	2014	2015	2016	14/13	15/14	16/15	14/13	15/14	16/15
ДП «МалинськеЛГ»	-0.03	-0.15	-0.16	-0.01	-0.13	-0	0.15	472.13	2.26	-95.82
ДП «НародицькеСЛГ»	-0	-21.39	21.64	1.52	-21.39	43.03	-20.12	dil na 0	-201.17	-92.97
ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ»	0.13	0.56	1.06	0.62	0.43	0.5	-0.44	337.17	88.85	-41.74
ДП «Городицьке ЛГ»	-0.01	-0.08	-0	-0.1	-0.07	0.07	-0.1	1170.93	-94.86	2480.94
ДП «Коростишівське ЛГ»	-0	0	-0.09	-0.09	0	-0.09	-0	-100	dil na 0	0.59

Таблиця 5. Аналітична оцінка коефіцієнту забезпечення власними обіговими коштами запасів

Підприємство	Значення показника, за роками				Абсолютне відхилення			Відносне відхилення, %		
	2013	2014	2015	2016	14/13	15/14	16/15	14/13	15/14	16/15
ДП «МалинськеЛГ»	-0.65	-0.75	-0.97	-0.47	0.1	-0.22	0.5	-15.85	29.86	-51.55
ДП «НародицькеСЛГ»	-4.26	-0.03	0.06	0.41	-4.23	0.08	0.4	99.39	-311.69	2387.51
ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ»	0.91	2.15	2.45	1.5	-1.24	0.3	-0.95	-135.41	13.82	-38.78
ДП «Городицьке ЛГ»	-2.7	-1.35	-1.16	-1.09	-1.35	0.19	0.07	50.15	-13.88	-6.14
ДП «Коростишівське ЛГ»	-0	0	-0.09	-0.09	0	-0.09	-0	-100	dil na 0	0.59

власні обігові кошти, коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами, маневреність робочого капіталу, маневреність власних обігових коштів, коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів, коефіцієнт покриття запасів, коефіцієнт фінансової незалежності (автономії).

Для повної оцінки методики економічного аналізу фінансового потенціалу та визначення його критичних точок на лісгосподарських підприємств є потреба в апробації діючих аналітичних процедур. Дослідження побудуємо на прикладі ДП "Малинське лісове господарство", ДП "Народицьке спеціалізоване лісове господар-

ство", ДП "Новоград-Волинське досвідне лісомисливське господарство", ДП "Житомирське лісове господарство", ДП "Коростишівське лісове господарство". Інформаційною базою дослідження є фінансова звітність лісгосподарських підприємств.

Показники фінансової стійкості лісгосподарських підприємств представлено в таблицях 1—7.

За даними розрахунків показника власних обігових коштів наведеними в таблиці 1 можна констатувати, що більшість досліджених лісгосподарських підприємств відчувають нестачу обігових активів, які фінансуються за рахунок влас-

Таблиця 6. Аналітична оцінка коефіцієнту покриття запасів

Підприємство	Значення показника, за роками				Абсолютне відхилення			Відносне відхилення, %		
	2013	2014	2015	2016	14/13	15/14	16/15	14/13	15/14	16/15
ДП «МалинськеЛГ»	1.06	0.67	0.35	0.46	-0.39	-0.32	0.11	-36.81	-47.7	32.73
ДП «НародицькеСЛГ»	0.51	1.55	3.09	1.68	1.03	1.55	0.75	200.4	100.05	80.55
ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ»	1.17	2.52	2.86	1.62	1.35	0.34	-1.24	115.28	13.64	-43.29
ДП «Городицьке ЛГ»	-1.69	-0.45	-0.86	-1.09	1.23	-0.41	0.07	-73.19	91.14	-6.14
ДП «Коростишівське ЛГ»	0.51	0.53	0.83	0.7	0.02	0.3	-0.13	4.42	57.12	-16.07

Таблиця 7. Аналітична оцінка коефіцієнту фінансової незалежності (автономії)

Підприємство	Значення показника, за роками				Абсолютне відхилення			Відносне відхилення, %		
	2013	2014	2015	2016	14/13	15/14	16/15	14/13	15/14	16/15
ДП «МалинськеЛГ»	0.53	0.49	0.67	0.6	-0.04	0.18	-0.07	-7.11	36.96	-11.14
ДП «НародицькеСЛГ»	0.51	0.59	0.65	0.66	0.08	0.06	0.01	15.65	9.89	0.99
ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ»	0.74	0.74	0.7	0.66	0	-0.05	-0.03	0.13	-6.14	-4.56
ДП «Городицьке ЛГ»	0.65	0.58	0.67	0.61	-0.07	0.09	-0.06	-10.3	14.65	-8.97
ДП «Коростишівське ЛГ»	0.4	0.41	0.4	0.34	0	-0.01	-0.06	1.02	-2.17	-14.31

ного капіталу та довгострокових зобов'язань. Зокрема за даними фінансової звітності ДП "МалинськеЛГ", ДП "Городицьке ЛГ" та ДП "Коростишівське ЛГ" мають від'ємне значення власних обігових коштів не тільки на кінець 2016 року, а й протягом всього досліджуваного періоду (2013-2016), що свідчить про сталість такої тенденції. Аналіз динаміки власних обігових коштів ДП "МалинськеЛГ" показав, що керівництву підприємства не вдається зменшити їх нестачу, яка суттєва збільшилась в 2014 році (в порівнянні з 2013 р. на 43,98%), протягом наступного року нестача була зменшена на 3,62%, а в 2016 р. в порівнянні з 2015 р. лише на 0,13%. Інша ситуація спостерігається на ДП "Городицьке ЛГ", протягом 2013—2015 рр. підприємство утримувало нестачу власних обігових коштів приблизно на одному рівні, в 2015 р. підприємству вдалося зменшити нестачу власних обігових коштів в порівнянні з 2014 р. на 280 тис. грн, що склало 9,35% і тим самим нівелювати зростання нестачі, яка відбулася в 2014 р., а також несуттєво зменшити її на 27 тис. грн. Однак у 2016 році сума нестачі власних обігових коштів ДП "Городицьке ЛГ" зросла на 35,96% або 976 тис. грн та досягла максимуму за період, що досліджується. На відміну від двох попередніх підприємств, для яких 2014 р. супроводжувався зростанням нестачі власних обігових коштів, ДП "Коростишівське ЛГ" в 2014 р. вдалося подолати максимальне значення їх нестачі, зменшивши суму нестачі власних обігових коштів до 2362 тис. грн, що на 39,67% або на 1553 тис. грн менше ніж у 2013 р. Не зважаючи на зростання суми нестачі власних обігових коштів, у 2015 р. в порівнянні з 2014 р. (на 17,99%), в 2016 р. фінансова звітність відображає поступове її зменшення, оскільки саме в цьому році спостерігається найменше значення нестачі власних обігових коштів протягом досліджуваних років. 2014 р. також характеризував-

ся суттєвим зростанням власних оборотних коштів для ДП "Народицьке СЛГ", яке зменшило суму нестачі майже на 100% (на 2022 тис. грн або 98,49%), а в подальших періодах змогло вийти на позитивне значення цього показника, тим самим забезпечивши фінансування за рахунок власного капіталу та довгострокових зобов'язань не тільки необоротних активів, а й обігового капіталу. Так, у 2016 р. сума власних оборотних активів становила 1119 тис. грн, що маже в 23 рази більше ніж в попередньому році. ДП "Новоград-Волинське ДЛСГ" єдине підприємство, яке протягом досліджуваних періодів володіло власними обіговими коштами та постійно нарощувало їх обсяги достатньо стабільними темпами: в 2014 р. приріст склав 66,2%, в 2015 р. — 61 %. У 2016 р. загальна економічна нестабільність, недосконалість законодавства та політична ситуація призвела до зменшення суми власних обігових коштів ДП "Новоград-Волинське ДЛСГ" на 1198 тис. грн, що складає 6,15%. На кінець 2016 р. ДП "Новоград-волинське ДЛСГ" власні обігові кошти підприємства, які доступні підприємству для виконання своїх зобов'язань в ході щоденної основної діяльності складають 18289 тис. грн. Таким чином, аналіз стану та динаміки власних обігових коштів лісгосподарських підприємств дозволяє констатувати, що троє з досліджуваних підприємств відчувають нестачу оборотного капіталу та власних джерел фінансування оборотних активів, оскільки не тільки оборотні активи фінансуються за рахунок поточних зобов'язань, а й частина необоротних активів, що негативно характеризує фінансову стійкість лісгосподарських підприємств.

Отримані дані щодо наявної суми власних обігових коштів лісгосподарських підприємств, а точніше їх нестачі на пряму визначають розміри наступних відносних величин, які характеризують фінансову стійкість підприємства — коефі-

цієнта забезпечення оборотних активів власними коштами, маневреності робочого капіталу, маневреності власних обігових коштів та забезпечення власними обіговими коштами запасів. За даними, наведеними в таблиці 2, відповідно до попередніх розрахункових даних власних обігових коштів, можна констатувати, що додатне значення коефіцієнту забезпечення оборотних активів власними коштами протягом всього періоду, що аналізується спостерігається на ДП "Новоград-Волинське ДЛСГ". Протягом 2013—2016 рр. значення зазначеного коефіцієнта коливалось в межах 0,52—0,61, на кінець 2016 р. на одну гривню оборотних активів приходиться 0,52 грн власних обігових коштів. Слід зазначити, що незважаючи на позитивне значення, забезпеченість оборотних активів власними коштами ДП "Новоград-Волинське ДЛСГ" у 2016 р. є найменшою за досліджуваний період та в порівнянні з попереднім періодом має негативну тенденцію до зниження, оскільки, в порівнянні з 2015 р. його приріст склав -10,77 %, та його значення є меншим ніж у 2013 р., в якому на одну гривню оборотних активів приходилось 0,54 грн власних коштів. Найбільше значення досліджуваного коефіцієнту 0,61 спостерігалось в 2014 р., що зумовлене суттєвим зростанням власних обігових коштів ДП "Новоград-Волинське ДЛСГ" (приріст склав 66,2%), однак, не зважаючи на збереження тенденції до зростання суми власних обігових коштів (у 2015 р. у порівнянні з 2014 р. приріст власних обігових коштів склав 61 %), нарощення обсягів оборотних активів призвело до скорочення значення коефіцієнта забезпеченості оборотних активів на 3,24%, до 0,59. В цілому, слід зазначити, що незначні коливання значення коефіцієнту забезпечення оборотних активів власними обіговими коштами та його додатне значення оптимістично характеризують властивості фінансової стійкості ДП "Новоград-Волинське ДЛСГ". Ще одним з досліджених лісогосподарських підприємств, яке має додатне значення коефіцієнту забезпечення оборотних засобів власними коштами є ДП "Народицьке СЛГ", у 2016 р. на одна гривня оборотних активів забезпечувались 0,14 грн власних та довгострокових джерел фінансування. Протягом досліджуваного періоду спостерігається стійка тенденція до зростання коефіцієнта забезпечення оборотних активів власними коштами, з від'ємного значення в 2013 р. (0,47) підприємству вдалося забезпечити щорічний приріст власних оборотних активів, що характеризує підвищення фінансової стійкості, збільшення незалежності від зовнішніх джерел фінансування. Найсуттєвіша нестача власних коштів для забезпечення оборотних активів спостерігається на ДП "Городицьке ЛГ" — -0,6, крім того, така тенденція спостерігається останніх

три роки, з 2014 р. значення коефіцієнта забезпечення власними оборотними коштами оборотних активів тримається на позначці -0,58 — -0,60. Незважаючи на те, що в порівнянні з 2013 р., це значення зменшилось на 33,14 % (0,29), така тенденція свідчить про недостатні дії щодо підвищення фінансової стійкості підприємства. Позитивно можна оцінити динаміку зміни коефіцієнта забезпечення оборотних активів власними коштами ДП "Коростишівське ЛГ", оскільки протягом 2014—2016 рр. спостерігається поступове зменшення суми нестачі власних оборотних активів для забезпечення оборотних активів, підприємство суттєво покращило ситуацію в порівнянні з 2013 р., в якому нестача власних коштів для забезпечення оборотних активів складала -0,87, в той час як у 2016 р. ця нестача складала -0,13 грн на одну гривню оборотних активів. На відміну від попереднього підприємства, щодо значення зазначеного коефіцієнта на ДП "Малинське ЛГ" не можна визначити загальної тенденції, протягом 2013—2015 рр. відбувався приріст нестачі власних коштів на одну гривню оборотних активів достатньо значними темпами (в 2014 р. приріст нестачі склав 27,94%, у 2015 р. у порівнянні з попереднім 61,99%). У 2016 р. підприємству вдалося досягти значення зменшення нестачі власних коштів для забезпечення оборотних активів до -0,37, що, однак, більше ніж в 2013 році, де значення нестачі власних коштів було найменшим і складало 0,31 грн на одну гривню оборотних активів. У результаті проведених розрахунків, можна констатувати, що для лісогосподарських підприємств на сучасному етапі спостерігаються певні проблеми щодо покриття оборотних активів власними та довгостроковими джерелами фінансування.

Враховуючи, що показник маневреності робочого капіталу (табл. 3) та коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів (табл. 5) є оберненими з розглянемо їх значення на досліджуваних підприємствах в сукупності. Розмір власних обігових коштів визначає значення зазначених коефіцієнтів, тому додатні значення коефіцієнту забезпечення власними обіговими коштами запасів і, відповідно, їх достатність для забезпечення безперервного здійснення господарської діяльності лісогосподарського підприємства спостерігається на ДП "Народицьке СЛГ" та ДП "Новоград-Волинське ДЛСГ", на першому підприємстві на кінець 2016 р. кожна гривня запасів забезпечується 0,41 грн власних коштів, у другого підприємства цей показник майже втричі більший та становить 1,5 грн власних коштів на одну гривню запасів. Зазначене позитивно характеризує маневреність робочого капіталу, оскільки запаси підприємства фінансуються за рахунок стійких пасивів, що дозволяє

збільшити виробничі можливості лісогосподарських підприємств. Від'ємне значення коефіцієнтів забезпечення власними обіговими коштами запасів ДП "МалинськеЛГ", ДП "Городицьке ЛГ" та ДП "Коростишівське ЛГ" свідчить про недостатність забезпечення запасів стабільними джерелами фінансування (власними та довгостроковими), що відповідно негативно характеризує маневреність робочого капіталу. Аналіз динаміки коефіцієнтів дозволяє констатувати позитивну тенденцію, оскільки управлінському персоналу ДП "МалинськеЛГ", ДП "Городицьке ЛГ" вдалося досягти певного зростання значення показника забезпечення запасів власними обіговими коштами (скорочено нестачу власних оборотних коштів на одну гривню запасів у 2016 р. у порівнянні з 2015 р. на 51,55% та 6,14% відповідно).

Аналогічна ситуація спостерігається щодо показника маневреності власних обігових коштів (табл. 4). Всі підприємства, які мають нестачу власних обігових коштів, а саме ДП "МалинськеЛГ", ДП "Городицьке ЛГ" та ДП "Коростишівське ЛГ", відповідно, мають значення маневреності власних обігових коштів менше нуля, що говорить про проблеми з фінансовою стійкістю, високий рівень залежності від залучених коштів та неспроможність формувати оборотний капітал за рахунок власних та довгострокових джерел. Однак негативне значення цього показника на кінець 2016 р. для всіх трьох підприємств є достатньо незначним — -0,1, крім того, спостерігається позитивна динаміка. Зокрема ДП "Малинське ЛГ" досягло зменшення від'ємного значення маневреності власних обігових коштів 95,82% за рахунок збільшення грошових коштів та утримання нестачі власних обігових коштів на рівні 2015 р. Незважаючи на достатньо високе значення зазначеного показника ДП "Народицьке СЛГ" та ДП "Новоград-Волинське ДЛСГ" (1,52 та 0,62 відповідно) та здатність підприємства розраховуватись за терміновими зобов'язаннями за рахунок власних обігових коштів, обидва підприємства мають негативну динаміку в порівнянні з 2016 р. (-92,97% та -41,74%), що, однак, не створює суттєвих проблем щодо фінансової стійкості, але вимагає контролю керівництва щодо подальшого можливого погіршення фінансового стану.

Аналіз даних, наведених в таблиці 6 щодо оцінки покриття запасів, дозволяє констатувати, що серед досліджених підприємств суттєві проблеми із достатністю джерел фінансування для створення запасів спостерігаються у ДП "Городицьке ЛГ", на якому нестача джерел фінансування має стійку тенденцію і прослідковується протягом всіх досліджуваних років. ДП "МалинськеЛГ" та ДП "Коростишівське ЛГ" хоча й

мають додатне значення коефіцієнту покриття запасів, однак його значення менше одиниці, що також сигналізує про проблеми із фінансуванням запасів, крім того, занепокоєння викликає динаміка щодо зменшення значення показника в порівнянні з 2015 р. у останнього підприємства, показник після зростання протягом 2014—2015 р., у 2016 р. зменшився на 6,14%. Зменшення коефіцієнту покриття запасів в 2016 р. в порівнянні з 2015 р. також спостерігається на ДП "Народицьке СЛГ" та ДП "Новоград-Волинське ДЛСГ" (-80,55% та -43,29% відповідно) і хоча значення перевищує існуючі нормативи, таке стрімке зниження потребує контролю та здійснення факторного аналізу.

Розрахунок коефіцієнту фінансової незалежності (табл. 7) свідчить про високу залежність від зовнішніх джерел фінансування ДП "Коростишівське ЛГ", оскільки лише 34% майна підприємства фінансуються за рахунок власного капіталу, причому низьке значення фінансової автономії спостерігається протягом останніх чотирьох років (значення не було вищим за 0,41, що не відповідає прийнятому нормативу 0,5), в 2016 р. значення досягло найменшого рівня та знизилось в порівнянні з попереднім роком на 16,07%. Решта досліджених лісогосподарських підприємств характеризуються достатнім рівнем фінансової автономії, оскільки на кінець 2016 р. значення коефіцієнта 60—62%, що перевищує норматив та показує, що підприємства на 60% фінансуються за рахунок власного капіталу та мають прийнятний рівень залежності від залучених джерел. Слід звернути увагу на тенденцію до зниження рівня фінансової незалежності, яка притаманна всім підприємствам, крім ДП "Народицьке СЛГ", яке в 2016 р. у порівнянні з попереднім роком досягло незначного (0,99%) зростання коефіцієнта. Решта підприємств знизили показники фінансової незалежності.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи висновки за результатами аналізу фінансової стійкості лісогосподарських підприємств, слід зазначити, що всім досліджуваним підприємствам притаманні певні проблеми із забезпеченням платоспроможності в часі та дотриманням оптимальної структури джерел фінансування, зокрема нестача власних обігових коштів та тенденція до зниження фінансової стійкості.

Література:

1. Mishkin F.S. Global Financial Instability: Framework, Events, Issues [Electronic resource] / F.S. Mishkin // Journal of Economic Perspectives. — 1999. — № 4. — Mode of access: <http://www.cepr.org/gei/6rep2.htm>

2. Schinasi G.J. Safeguarding financial stability: theory and practice / G.J. Schinasi. — Washington, D.C.: International Monetary Fund, 2005. 60.

3. Абрютіна М.С. Аналіз фінансово- економічної діяльності / М.С. Абрютіна, А.В. Грачева. — М.: ДИС, 1998. — 256 с.

4. Артеменко В.Г. Фінансовий аналіз: учеб. пособие. — 2-е изд., перераб. и доп. / В.Г. Артеменко, М.В. Беллендир. — М.: Дело и Сервис, 1999. — 365 с.

5. Баканов М.И. Теория экономического анализа / М.И. Баканов, А.Д. Шеремет. — М.: Финансы и статистика, 1981. — 218 с.

6. Бочаров В.В. Фінансовий аналіз: учеб. пособие / В.В. Бочаров. — СПб.: Питер, 2004. — 240 с.

7. Докієнко Л.М. Удосконалення процесу управління фінансовою стійкістю підприємств промисловості як необхідна передумова підвищення їх конкурентоздатності / Л.М. Докієнко // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Зб. наук. праць. — 2004. — Вип. 4 (28). — С. 76—90.

8. Макарьєва В.И. Аналіз хозяйственной деятельности организации / В.И. Макарьєва, Л.В. Андреева. — М.: Финансы и статистика, 2004. — 262 с.

9. Мамонтова Н.А. Фінансова стійкість акціонерних підприємств і методи її забезпечення: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук / Н.А. Мамонтова; НАН України, Ін-т. економ. прогнозув. — К., 2001. — 16 с.

10. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства: моногр. / М.О. Кизим, В.А. Забродський, В.А. Зінченко, Ю.С. Копчак. — Х.: ІНЖЕК, 2003. — 144 с.

11. Рубин Ю.Б. Инвестиционно-финансовый портфель / Ю.Б. Рубин, В.И. Солдаткин. — М.: СОМИНТЭК, 1993. — 397 с.

12. Савицкая Г.В. Аналіз хозяйственной деятельности предприятия / Г.В. Савицкая. — Минск: Перспектива, 1997. — 498 с.

13. Селезнева Н.Н. Фінансовий аналіз. Управление финансами / Н.Н. Селезнева, А.Ф. Ионова. — М.: ЮНИТИ, 2003. — 639 с.

14. Філімоненков О.С. Фінанси підприємства: [навч. посіб.] / О.С. Філімоненков. — К.: Вид-во "Ніка-Центр", 2002. — 359 с.

15. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз. [підруч.] / Ю.С. Цал-Цалко. — К.: ЦУЛ, 2008. — 566 с.

16. Шеремет А.Д. Финансы предприятий / А.Д. Шеремет, Р.С. Сайфулин. — М.: ИНФРА-М, 1999. — 343 с.

References:

1. Mishkin, F.S. (1999), "Global Financial Instability: Framework, Events, Issues", Journal of Economic Perspectives, vol. 4, available at: <http://www.cepr.org/gei/6rep2.htm> (Accessed 28 Dec 2017).

2. Schinasi, G.J. (2005), Safeguarding financial stability: theory and practice, International Monetary Fund, Washington D.C., USA.

3. Abrjutina, M.S. and Gracheva, A.V. (1998), Analiz finansovo- jekonomicheskoy dejatel'nosti [Analysis of financial and economic activity], DIS, Moscow, Russia.

4. Artemenko, V.G. and Bellendir, M.V. (1999), Finansovyj analiz: ucheb. Posobie [Financial analysis], Delo i Servis, Moscow, Russia.

5. Bakanov, M.I. and Sheremet, A.D. (1981), Teorija jekonomicheskogo analiza [Theory of Economic Analysis], Finansy i statistika, Moscow, Russia.

6. Bocharov, V.V. (2004), Finansovyj analiz [The financial analysis], Piter, St.Petersburg, Russia.

7. Dokiienko, L.M. (2004), "Improving the process of managing financial stability of industrial enterprises as a prerequisite for increasing their competitiveness", Visnyk Natsional'noho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia. Zb. nauk. prats', vol. 4 (28), pp. 76—90.

8. Makar'eva, V.I. and Andreeva, L.V. (2004), Analiz hozhajstvennoj dejatel'nosti organizacii [Analysis of the economic activity of the organization], Finansy i statistika, Moscow, Russia.

9. Mamontova, N.A. (2001), "Financial stability of joint-stock companies and methods of its provision", Ph.D. Thesis, Economy, NAN Ukraine, In-t. eконом. prognosuv. Kyiv, Ukraine.

10. Kyzym, M.O. Zabrod's'kyj, V.A. Zinchenko, V.A. and Kopchak, Yu.S. (2003), Otsinka i diahnostyka finansovoi stijkosti pidprijemstva [Assessment and diagnosis of financial stability of the enterprise], INZhEK, Kharkiv, Ukraine.

11. Rubin, Ju.B. and Soldatkin, V.I. (1993), Investicionno-finansovyj portfel' [Investment and financial portfolio], SOMINTJeK, Moscow, Russia.

12. Savickaja, G.V. (1997), Analiz hozhajstvennoj dejatel'nosti predprijatija [Analysis of the economic activity of the enterprise], Perspektiva, Minsk, Belorussia.

13. Selezneva, N.N. and Ionova, A.F. (2003), Finansovyj analiz. Upravlenie finansami [The financial analysis. Financial management], JuNITI, Moscow, Russia.

14. Filimonenkov, O.S. (2002), Finansy pidprijemstva [Finances of the enterprise], Nika-Centr, Kyiv, Ukraine.

15. Tsal-Tsalko, Yu.S. (2008), Finansovyj analiz [Financial analysis], TsUL, Kyiv, Ukraine.

16. Sheremet, A.D. and Sajfulin, R.S. (1999), Finansy predprijatij [Finance of enterprises], INFRA-M, Moscow, Russia.

Стаття надійшла до редакції 05.01.2018 р.